

Punavahajakälä

Almlav
Gyalecta ulmi

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Punavahajakälä on rupimainen jäkälä, joka on pienten, ruukumaisten, jopa 2 millimetrin levyisten kotelomaljojen peitossa. Kotelomaljojen itiölavat ovat tiilenpunaisia kiekkoja, joiden ympärillä on säännöllisesti halkeileva valkoinen reuna, joka muistuttaa muodoltaan hammasratasta.

Elinympäristö ja levinneisyys

Suomessa punavahajakälä kasvaa pääasiassa kalkkipitoisella maalla ja kalliolla, mutta voi kasvaa myös kulttuuriympäristöissä jalopuiden kaarnalla. Laji viihtyy parhaiten jokseenkin varjoisassa ympäristössä, mutta voi kasvaa myös melko valoisilla paikoilla. Punavahajakälää esiintyy Suomessa laajalti, mutta harvinaisena. Ainoa tällä hetkellä Suomesta tunnettu epifyyttiesiintymä sijaitsee Ahvenanmaalla.

Nykytila ja uhkatekijät

Punavahajakälää uhkaavat metsien puulajisuhteiden muutokset, kasvukallioiden louhinta ja rakentaminen. Suurin osa nykyisistä tunnetuista kasvupaikoista on suojeltu.

Hoitosuositukset

Punavahajakälän kasvukallio tulisi jättää louhimatta. Vanhat jalopuut tulisi säästää kasvupaikalla ja sen lähiympäristöissä. Kalkkikallioiden vapaaehtoiseen suojeluun ja puustoisten perinneympäristöjen hoitoon on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

Nitare, J. (toim.). 2000. Signalarter – Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping. 384 s.

Kuva: Jouko Rikkinen, CC-BY-NC-4.0 [Laji.fi](https://laji.fi)